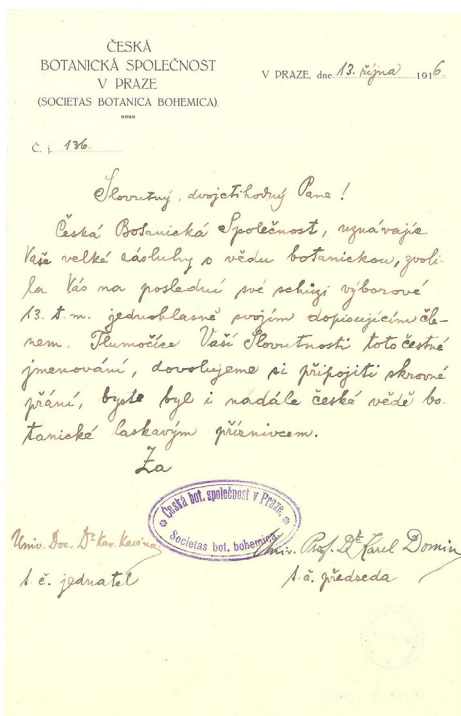

Korešpondencia K. Domina a J. E. Holubyho (1916–1922)

Čo prezrádzajú listy K. Domina zaslané J. E. Holubymu do Pezinka?

Rozsiahla korešpondencia slovenského botanika Dr.h.c. J. E. Holubyho (1836–1923) je uložená v Holubyho pozostalosti v Literárnom archíve Slovenskej národnej knižnice (LA SNK) v Martine ako *Korešpondencia adresovaná J. E. Holubymu*. V lete 2018 som v LA SNK pri štúdiu archívnych dokumentov našiel korešpondenciu českého botanika prof. K. Domina (1882–1953) s J. E. Holubym evidovanú osobitne ako archívny dokument A 283. Ide o 15 listov, ktoré K. Domin poslal Holubymu do Pezinka v rokoch 1916–1922. Z toho sú dva oficiálne listy, ostatné sú súkromné. Listy poskytujú viaceré nové informácie a prezrádzajú viac aj o súkromných vzťahoch obidvoch botanikov.

V tomto príspevku predkladám výsledky štúdia uvedenej korešpondencie. Listy som zoradil chronologicky podľa problematiky.

1. Oznam o menovaní dopisujúcim členom Českej botanickej spoločnosti (ČBS)

Prvý list, ktorý sa nachádza v korešpondencii, je oficiálny list Českej botanickej spoločnosti zo dňa 13. 10. 1916, v ktorom J. E. Holubymu oznámili, že na schôdzi výboru v rovnakom dni bol jednohlasne zvolený za dopisujúceho člena Českej botanickej spoločnosti. Stalo sa tak preto, že ČBS uznala jeho veľké zásluhy o botanickú vedu. List je napísaný perom a podpísaný predsedom ČBS prof. K. Dominom a konateľom doc. K. Krajinom (Obr. 1). V závere listu je pripojené „skrovnné přání, by ste byl i nadále české věde botanické laskavým příznivcem“. Tento list dokazuje, že prof. Domin bol v písomnom kontakte s J. E. Holubym ešte pred vznikom Republiky československej v roku 1918. O tejto skutočnosti, totiž, že J. E. Holuby bol dopisujúcim členom Českej botanickej spoločnosti v Prahe, sme doteraz nevedeli (cf. Vozárová 1986; Vozárová & Šípošová 2010).

Obr. 1. List Českej botanickej spoločnosti v Prahe J. E. Holubymu zo dňa 13. 10. 1916, v ktorom mu oznámili jeho zvolenie za dopisujúceho člena spoločnosti. List je uložený v Literárnom archíve SNK v Martine (sign. A 283).

2. Poďakovania za herbárové položky

V korešpondencii sú dva listy súvisiace s Holubyho herbárovými položkami, ktoré menovaný daroval do Prahy. V liste zo dňa 7. 11. 1916 Domin ďakoval Holubymu za dary Múzeu „*balíky Vašich rastlín nádhorne preparovaných daroval Dr. Gintl Vaším jménem heřbářům našeho botanického ústavu*“. A súčasne žiadal od Holubyho jeho publikované botanické práce. Druhý list zo dňa 20. 12. 1917 je poďakovaním za „*zásilku sušených rostlín*“, ktoré Holuby daroval prostredníctvom Dr. Gintla¹.

3. Návšteva českých botanikov k Holubymu v Pezinku

O tejto návšteve som písal na inom mieste (Eliáš 2021). Viac informácií o uskutočnení tejto návštevy poskytuje Dominov list zo dňa 29. 7. 1920 odoslaný Holubymu z Považskej Bystrice. Je to v skutočnosti žiadosť o stretnutie. Domin chcel navštíviť Holubyho už pri prvej štátnej expedícii na Slovensko v roku 1919, neohlásený však Holubyho nezastihol doma. V liste napísal, že v 2. polovici septembra v minulom roku bol automobilom vo Sv. Juri a v Šúri, ale Holuby nebol doma. Preto by sa s ním chcel stretnúť v Pezinku. Po návšteve Pezinka by chceli ísť aj do „Nitrianskych hôr“. Návšteva sa uskutočnila v bližšie neurčených dňoch roku 1920 a sám Holuby sa zúčastnil exkurzií v okolí Pezinka (Schidlaj 1953: 460; Eliáš 2021).

4. Žiadosť o životopisné údaje do článku v časopise Věda Přírodní

V liste zo dňa 24. 9. 1920 K. Domin požiadal Holubyho o životopisné údaje do článku v novom časopise Věda Přírodní, ktorý pripravoval. Súčasne ho informoval o vydarených fotografiách, ktoré urobil počas návštevy v Pezinku. V nasledujúcom liste zo dňa 15. 10. 1920 ďakuje J. E. Holubymu za údaje, ktoré mu poslal. Oslovuje ho „*vysoce vážený pane seniore*“. Rozsiahly článok o ňom s dvomi fotografiami vyšiel v prvom čísle druhého ročníka časopisu a aj ako samostatný výtlačok (Domin 1921).

5. Oznam o menovaní čestným členom Čs. botanickej spoločnosti (ČSBS)

V liste zo dňa 30. 10. 1920 sa Domin poďakoval Holubymu za poskytnutie rukopisu *Květeny okolia pezinského*, o ktorý ho žiadal počas pezinskej návštevy. Poslal mu dve fotografie z návštevy v Pezinku. Ospravedlnil sa, že neprišiel do Pezinka z Bratislavy a súčasne oznámil Holubymu, že bol menovaný čestným členom Čs. botanickej spoločnosti („*v pondělí 25. 10. 1920*“). V rov-

---

¹ JUDr. Otto Gintl (1838–1921) bol český právnik, politik a botanik. V rokoch 1914–1919 bol podpredsedom Českej botanickej spoločnosti (Novák 1962). Holuby si vymieňal herbárové položky s Gintlom od konca 19. storočia. Píše o tom v spomienkach o svojich stykoch s Čechmi v období predvojnovom (Holuby 1965). „*Roku 1893 v auguste ∴ dr. Gintlovi poslal som do Prahy hodný balík rastlín do daru, aby mal vo svojom herbári aj treňčiansku flóru ako-tak zastúpenú. Neočakávané sa mi odvdáčil, keď mi veľký balík papiera a písacích utenzílií darom poslal. ... Ešte aj do Pezinka poslal mi dr. Gintl svoj veľmi zaujímavý nekrológ Ph. Max. Opizov, ktorým sa mi veľmi zavďačil.*“ V LA SNK je korešpondencia Holubyho s Gintlom (sign. 58B12). Prostredníctvom dr. Gintla sa do pražských herbárov dostali položky zo Slovenska z obdobia jeho činnosti v Zemianskom Podhradí v rokoch 1864–1868 (Národné múzeum v Prahe) a 1881–1897 a v Pezinku v rokoch 1911–1918 (herbár Karlovej univerzity v Prahe) (porovnaj Skočdopolová 1986: 131).

nakom termíne bolo udelené čestné členstvo aj prof. dr. B. Němcovi (cf. *Membres d'Honneur, Československá botanická společnost v Praze. 1923: 159; Novák 1962*).

6. Blahoželanie k Holubyho 85. narodeninám

V liste zo dňa 22. 3. 1921 Domin blahoželal Holubymu k jeho významnému životnému jubileu. List potvrdzuje srdečný vzťah „mladého“ (40-ročného) K. Domina k „seniorovi“ (85-ročnému) Holubymu.

7. Záujem o odkúpenie pezinského herbára

V liste zo dňa 8. 5. 1921 K. Domin informoval Holubyho o záujme odkúpiť jeho posledný herbár (pezinský herbár²) pre Ministerstvo školstva. Cena 10 000 Kč. Podrobnosti uvádza v článku v časopise *Věda přírodní* (Domin 1921; pozri tiež Eliáš 2021: 154).

8. Varovanie pred cestou do Prahy

V ČSBS roku 1921 pripravovali svoj prvý zjazd československých botanikov v Prahe. Uskutočnil sa v dňoch 28. až 31. 10. 1921. Holuby ako čestný člen spoločnosti mal záujem osobne sa zúčastniť rokovani zjazdu. V liste zo dňa 14. 10. 1921 sa K. Domin vyjadril k chystanej ceste Holubyho do Prahy. Varoval ho pred touto cestou, vzhľadom na jeho vek a zdravotný stav. Holuby do Prahy necestoval a zjazdu sa nezúčastnil.

9. Udenie čestného doktorátu (Dr.h.c.) Univerzity Karlovej

V liste zo dňa 16. 7. 1922 K. Domin informuje Holubyho, že v lete nepríde na Slovensko ako v predchádzajúcich dvoch rokoch, pôjde na adriatické pobrežie. Fotografia priložené k nekrológu (Domin 1923) však dokazuje, že na Slovensku predsa spolu s moravským botanikom J. Podpěrom bol a stretli sa s Holubym v Mysleniciach (Eliáš 2021).

V tomto liste Domin po prvý raz informuje Holubyho o schválení čestného doktorátu UK v Prahe. Holuby sa zrejme zaujímal o podrobnosti udelenia čestného titulu, ktoré mu ale Domin hneď neposlal. V liste zo dňa 20. 9. 1922 K. Domin písal o expedovaní prípisu o udelení doktorátu. Doslova napísal, že dnes preberá úrad dekana fakulty (funkciu dekana PŘF UK vykonával v rokoch 1922–1923). Do Prahy nemusí cestovať, udelenie zariadi v Brne alebo v Bratislave, ... keďže práve odchádza do Brna. Oficiálny list sa však takmer o dva mesiace oneskoril. Oficiálny oznam o udelení čestného doktorátu Dr.h.c. UK je datovaný dňom 2. 12. 1922 a podpísaný dekanom K. Dominom.

Keďže zdravotný stav Holubyho mu nedovolil cestovať do Prahy, pripravili odovzdanie čestného doktorátu v Bratislave (Domin 1923; Ptačovský l.c. a iní). Dňa 16. 12. 1922 bol J. L. Holuby slávnostne promován za čestného doktora Karlovej univerzity v Prahe. Promócia sa uskutočnila v aule Univerzity Komenského v Bratislave (Ptačovský l.c.).

10. Starosti o Holubyho zdravotný stav

Holuby vo vysokom veku trpel sivým zákalom (očná katarakta). V liste zo dňa 8. 5. 1921 K. Domin odporučil Holubymu lekára MUDr. J. Bráliku z Bratislavy. Choroba sa dobrým lie-

---

² Holuby začal zakladať svoj tretí herbár na penzii v Pezinku. Zameral sa na kvetenu pezinského okolia, kde zozbieral do 1 200 druhov rastlín. Tento herbár venoval Botanickému ústavu Karlovej univerzity v Prahe (Schidlay 1953: 461).

čením rýchlo zlepšila (Ptačovský 1954: 667). V auguste 1922 Holuby utrpel úraz – pri páde na dlažbu si zlomil ruku (Ptačovský l.c.: 666). Holubymu sa ruka zle hojila. Bol v starostlivosti prof. Dr. Kostlivého z Bratislavskej kliniky (Ptačovský l.c.). V liste zo dňa 2. 10. 1922 Domin reaguje na Holubyho správu o nehode, ktorá ho postihla. Písal mu, že jeho list dal vytlačiť v Národných listech (Ptačovský l.c.).

11. Posledný novoročný pozdrav

Posledným listom K. Domina Holubymu je list zo dňa 29. 12. 1922, v ktorom mu poďakoval za list a poslal novoročný pozdrav. Vyjadril nádej, že v roku 1923 ho navštívi v Pezinku. J. L. Holuby sa tohto stretnutia už nedožil, zomrel dňa 15. 6. 1923 v Pezinku. Na štátnom pohrebe dňa 18. 6. 1923 na cintoríne v Pezinku sa s ním K. Domin rozlúčil menom ministerstva školstva a národnej osvetly, Karlovej univerzity v Prahe a vedeckých inštitúcií. Svoj príhovor Domin zverejnil ako nekrológ vo *Věde přírodní* (Domin 1923).

Záverom možno konštatovať, že korešpondencia K. Domina s J. L. Holubym dopĺňa a upresňuje naše doterajšie vedomosti o posledných rokoch života Holubyho, keď sa mu dostalo veľkej pozornosti K. Domina a českej verejnosti, českých inštitúcií, udelením čestných členstiev a čestného doktorátu, ako aj peňažného daru (Domin 1923; Eliáš 2021). Súčasne dokazujú písomný kontakt Domina a Holubyho už v rokoch 1916–1917, čiže ešte pred vznikom Československej republiky. Česká botanická spoločnosť uznala Holubyho veľké zásluhy o botanickú vedu jeho zvolením za dopisujúceho člena ČBS.

Pod'akovanie

Dakujem pracovníckam Literárneho archívu Slovenskej národnej knižnice v Martine za poskytnutie kópie archívneho dokumentu „List Českej botanickej spoločnosti v Prahe J.L. Holubymu zo dňa 13. 10. 1916“.

Literatúra

- Československá botanická spoločnosť v Praze. 1923. *Preslia* 2 (1922): 158–159.
- Domin, K. 1920/1921. Josef Ludevít Holuby (Příspěvek k dějinám botanického výzkumu Slovenska). (S 2 obrázky). *Věda přírodní* 2/2–3: 25–32.
- Domin, K. 1921. Josef Ludevít Holuby (črta biografická). Zvláštní otisk z „Vědy přírodní“, roč. II, 1920–1, Praha 1921, p. 1–8. Domin K., 1923. Dr. Josef Ludevít Holuby (* 23. března 1836 † 15. června 1923). *Věda přírodní* 4: 153–154.
- Eliáš P. st. 2021. Návšteva českých botaniků k J. L. Holubymu v Pezinku. (Kedy českí botanici navštívili J.L. Holubyho v Pezinku?). *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 43/1: 152–154.
- Holuby, J. L. 1965. *Rozpomienky*. SVKL, Bratislava. 224 pp.
- Korešpondencia adresovaná J. L. Holubymu. Literárny archív Slovenskej národnej knižnice v Martine. Sign. 58.
- Korešpondencia K. Domina s J. L. Holubym. Domin, Karol – Holubymu J. L., 15 listov (1916–1922); list z 13. 8. 1916 za Českú botanickú spoločnosť v Prahe. Literárny archív Slovenskej národnej knižnice v Martine. Sign. A 283.
- Membres d'Honneur. Československá botanická společnost v Praze. 1923: 159.
- Novák, F. A. 1962. Padesát let Československé botanické společnosti. *Preslia* 34: 1–30.
- Ptačovský, K. 1954. Vzpomínka na Dr. Jozefa Ludevíta Holubyho. *Biológia* 9: 661–667.
- Schidlý, E. 1953. Botanická činnost' Dr. Jozefa L. Holubyho. *Biológia* 8/6: 449–484.

- Skočdoplová, B. 1986. Sběry J. E. Holubyho v pražských heřbářích. In Vozárová, M. (ed) p. 130–134.
- Vozárová, M. (ed.), 1986. Význam osobnosti Dr. h.c. Jozefa Ludovíta Holubyho v dejinách vedy na Slovensku. Zborník zo seminára pri 150. výročí narodenia, Pezinok, 27.–29. 5. 1986. Krajské osvetové stredisko, Bratislava. 262 pp.
- Vozárová, M. & Šípošová, H. (eds). 2010. Osobnosti botaniky na Slovensku. Veda, Bratislava. 615 pp.

PAVOL ELIÁŠ st.

Slovenská botanická spoločnosť pri SAV
Botanický ústav CBRB SAV, v. v. i., Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava;
fax: 02/5477 1948, tel.: 02/59426 164,
e-mail: pavol.mereda@savba.sk; www.sbs.sav.sk

Bratislava, 22. 2. 2022

Otvorený list Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV
Rektorátu Univerzity Komenského v Bratislave
k plánovanej reorganizácii Botanickej záhrady UK, pracoviska v Blatnici

Vážený pán rektor prof. JUDr. Marek Števec, PhD.,
vážení členovia vedenia Univerzity Komenského v Bratislave,

so znepokojením vnímame zámer reorganizácie Botanickej záhrady Univerzity Komenského, pracoviska v Blatnici (ďalej „BZB“), ktoré zamestnáva 5 vedeckých a 3 technických pracovníkov a malo by prejsť z centrálné financovanej súčasti Rektorátu Univerzity Komenského k Dekanátu Prírodovedeckej fakulty UK. Pracovníci BZB dostali o tomto zámere zatiaľ len ústne (a nie vždy jasné a konzistentné) informácie, podľa ktorých s ním majú byť spojené aj tieto následky:

- (1) mzdové prostriedky pre doterajších pracovníkov BZB sú garantované len do 31. 3. 2022;
- (2) po tomto termíne budú musieť pracovný pomer ukončiť traja vedeckí pracovníci v dôchodkovom veku (doterajšia vedúca pracoviska RNDr. Dana Bernátová, CSc., RNDr. Ján Kliment, CSc. a Ing. Ján Obuch, PhD.) a jeden technický pracovník;
- (3) od 1. 4. 2022 do konca roka 2022 zostanú na pracovisku len 2 vedeckí pracovníci (Mgr. Peter Kučera, PhD., Ing. Ján Topercer, CSc.) a 2 technickí pracovníci;
- (4) obsadenie 4 uvoľnených miest sa neplánuje;
- (5) od roku 2023 si bude musieť oklieštená BZB s 2 vedeckými pracovníkmi zarobiť peniaze na prevádzku budovy a mzdy pracovníkov podľa výrazne zmenených kritérií, pri ktorých bude najväčší dôraz kladený na množstvo publikácií v tzv. Q1 a Q2 časopisoch (t. j. karentovaných časopisoch, ktoré sú v určitej vednej oblasti zaradené podľa citovanosti do prvého a druhého kvartilu);
- (6) prostriedky podľa tohto tzv. výkonového modelu by však pracovisku začali plynúť až od roku 2024 a vo finančne nezabezpečenom roku 2023 by tak reálne hrozil zánik pracoviska, resp. jeho prechod z „výkonového modelu“ na model „nehnutel'nosť so správcom budovy“.

BZB je svojou činnosťou zameraná na nasledovné vedné, resp. vedecko-popularizačné oblasti: (a) floristika a faunistika (identifikácia rastlín a živočíchov, sledovanie ich rozšírenia a početnosti), (b) fytoecológia (výskum rastlinných spoločenstiev a ich klasifikácia), (c) ekológia rastlín a živočíchov, (d) biogeografia (zákonitosti rozmiestnenia organizmov, osobitne endemických), (e) národná nomenklatúra organizmov (pravidlá a tvorba národných mien), (f) múzejníctvo (zhromažďovanie a starostlivosť o botanické zbierky), (g) ochrana prírody, informované rozhodovanie o krajine a jej manažment (príprava podkladov k novelám zákonov a vyhlášok, k rezortným stratégiám a koncepciám, k zonáciám národných parkov, inventarizačné a manažmentové výskumy v chránených územiach, vydávanie stanovísk a iných podnetov na dodržiavanie zákonov), (h) pedagogická a popularizačná činnosť (vedenie bakalárskych, diplomových a doktorandských

prác, terénnych exkurzií, prednášková činnosť na školách a pod.), (ch) výskum vývoja krajiny Západných Karpát od posledného glaciálu po súčasnosť. BZB sa pri tom sústreďuje na flóru a vegetáciu cievnatých rastlín slovenskej časti Karpát, multidisciplinárne však skúma aj vybrané skupiny stavovcov (najmä vtáky a cicavce).

V daných disciplínach, resp. činnostiach patrí BZB k popredným pracoviskám na Slovensku a teší sa výbornej povesti v slovenských botanických, zoologických a ochranárskych kruhoch. Pracovníci BZB nepretržite riešili národné i medzinárodné vedecké projekty (napr. Important Plant Areas; Carpathian Ecoregion Initiative; Conserving the endemic flora of the Carpathian region; Global Partnership for Development; International Waterbird Census, Pan-European Common Bird Monitoring Scheme; Drivers, pressures, states, impacts and responses (DPSIR) for treeline ecosystems and their services) a podieľali sa na zostavovaní viacerých významných monografických diel, resp. diel monografického rozsahu. Po roku 1990 to boli napr. Rastlinné spoločenstvá pod skalnými prevismi vo Veľkej Fatre (1991), Významná ptačí území v Európe. Československo (1992); Pieninský národný park (1992); Trvale udržiteľná budúcnosť pre Česko republiku a Slovensko (1993); Návrh národnej ekologickej siete Slovenska-NECONET (1996); Flóra, geológia a paleontológia Devínskej Kobyly (1997); Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska (1998); Červená kniha ohrozených a vzácnych druhov rastlín a živočíchov SR a ČR 5 (1999); Komentovaný prehľad vyšších rastlín flóry Slovenska, uvádzaných v literatúre ako endemické taxóny (1999); Mokrade Slovenskej republiky (2000); Príroda Drienčanského krasu (2000); Flóra Slovenska V/3, V/4, VI/4, VI/1, VI/3 a VI/4 (2002 – 2016); Atlas krajiny Slovenskej republiky (2002); Katalóg biotopov Slovenska (2002); Európsky významné biotopy na Slovensku (2003); Zpráva o lidském rozvoji – Česká republika (2003); Biodiverzita Národného parku Muránska planina (2004); Stratégia trvalo udržateľného rozvoja tatranského regiónu (2005); Významné botanické územia na Slovensku (2007); Návrh pravidiel slovenského názvoslovia vtákov (2007); Rastlinné spoločenstvá Slovenska 4, 5, 6 (2007 – 2022); Diagnostic, constant and dominant species of the higher vegetation units of Slovakia (2008); Príroda Veľkej Fatry (2008); Príručka pre výskum početnosti vtákov (2009); Eurasian Otter (*Lutra lutra* L.) in Slovakia. Distribution, biology, risks and conservation (2010); Osobnosti botaniky na Slovensku (2010); Slovenské mená vtákov sveta (2010); River Habitat and Macrophyte Surveys in the High Tatra Mountains of Slovakia and Poland (2011); Inventory of the alien flora of Slovakia (2012); Vegetačný stupeň smrečín v Západných Karpatoch (2012); Red List of vascular plants of the Carpathian part of Slovakia (2014); Aktuálny stav výberových druhov vtákov v chránených vtáčích územiach na Slovensku (2015); Red list of ferns and flowering plants of Slovakia (2015); Taxa of vascular plants endemic to the Carpathian Mts (2016); Aktuálne problémy a škody v rybárstve (2016); Zásady, pravidlá a odporúčania pre tvorbu a revíziu slovenského menoslovia siníc, rias, húb a rastlín (2017); Využívanie vysokohorskej krajiny a jeho dôsledky na zmenu prostredia (2018); Glacial-relict symptoms in the Western Carpathian flora (2018); Atlas machorastov Slovenska (2021); Temporal changes in proportion of small mammals in the diet of the mammalian and avian predators in Slovakia (2021); Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín (2021); Malá flóra Slovenska (2022). K veľmi významným aktivitám patria aj opisy nových taxónov cievnatých rastlín pre vedu (v rodoch *Papaver*, *Poa*, *Sorbus*), ako aj opisy početných nových rastlinných spoločenstiev (syntaxónov). Ďalšie práce publikovali v domácich a zahraničných vedeckých periodikách patriacich v daných vedných oblastiach najmä ku Q4 a Q3 (z časopisov registrovaných v databázach WoS a Scopus napr. Acta Botanica Hungarica, Acta Oecologica, Acta Societatis Botanicorum Poloniae, Animal Behaviour, Annals of Forest Research, Biologia, Botanical Journal

of Linnean Society, Contribuții Botanice, Folia Geobotanica, Foresight, Forests, Futures Research Quarterly, Hacquetia, Hydrobiologia, Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems, Lynx, Phytocoenologia, Phytton, Plant Systematics and Evolution, Polish Botanical Journal, Preslia, Raptor Journal, Thaiszia, Tuexenia, Wulfenia).

Vyššie uvedené zameranie a aktivity pracoviska majú viaceré špecifické dôsledky pri publikovaní výsledkov, medzi ktoré patrí aj to, že výsledky takto zameraného výskumu možno len v obmedzenej miere publikovať v tzv. Q1 a Q2 časopisoch. Naopak, cieľovými publikáciami daného výskumu sú najmä zborníky, regionálne a nekarentované časopisy a vedecké alebo populárno-náučné monografie. Viaceré nosné aktivity pracoviska (súvisiace napr. s ochranou prírody, pedagogickou a popularizačnou činnosťou) sa publikovať vo vedeckých časopisoch priamo ani nedajú. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že publikácie zaoberajúce sa floristikou a faunistikou, ekológiu a inými vedeckými oblasťami rozvíjanými na BZB, ktoré sú vydávané v Q3 a Q4 časopisoch sú pre poznanie a ochranu biodiverzity rovnako dôležité ako publikácie v Q1 a Q2 časopisoch. Význam pracoviska nie je preto možné objektívne posudzovať len s dôrazom na klasické scientometrické kritériá, akými sú počty publikácií v Q1 a Q2 časopisoch. Najmä, ak by pracovisko malo byť reprezentované „kolektívom“ 2 vedeckých pracovníkov.

Výhodou BZB pri jej činnosti je aj jej poloha v srdci Západných Karpát, vďaka ktorej dokáže efektívnejšie vykonávať niektoré dôležité činnosti v porovnaní s inými podobne zameranými slovenskými pracoviskami v Bratislave, Nitre, Zvolene, Banskej Bystrici alebo Košiciach.

Domnievame sa, že za danej situácie hrozí, že BZB ako výskumná inštitúcia bude v podstate zlikvidovaná, resp. odsúdená na postupný zánik. To by predstavovalo nesmiernu stratu, nakoľko vedeckovýskumná činnosť BZB má zásadný význam pre poznanie, dokumentovanie a záchranu biodiverzity Slovenska, ako aj Karpát, čo je mimoriadne dôležité najmä v súčasnosti, kedy dochádza k rapidnej degradácii biodiverzity (kvôli priamemu ničeniu lokalít, šíreniu invázných organizmov, zhoršovaniu kvality prostredia z dôvodu chemizácie, nástupu klimatických zmien a pod.). Podobne zásadný význam má aj činnosť pracoviska pri celoslovenskej i regionálnej osvetovej a výchovno-vzdelávacej činnosti, a to najmä dnes, keď je potrebné vedecké poznatky masovo-komunikačnými prostriedkami, ale aj osobným kontaktom intenzívnejšie šíriť medzi laickú verejnosť a prispievať tak k minimalizovaniu škodlivého vplyvu hoaxov a predsudkov voči vedeckej práci a ochrane životného prostredia. Na zabezpečenie takýchto činností sú preto dôležité aj regionálne pracoviská, ktorých pôsobnosť a vplyv môže byť účinnejší ako pri centralizovaných pracoviskách v Bratislave, Nitre, Trnave, Banskej Bystrici, Zvolene a Košiciach.

Apelujeme preto na vedenie Univerzity Komenského, aby prehodnotilo reorganizáciu Botanickej záhrady UK, pracoviska v Blatnici tak, aby (1) prijatím mladých perspektívnych vedeckých pracovníkov bolo pracovisku umožnené udržať aj naďalej aspoň terajší personálny stav 5 vedeckých pracovníkov (a k nemu nevyhnutný počet technických pracovníkov) a súčasne (2) aby sa pri hodnotení a financovaní pracoviska zohľadnili špecifiká jeho zamerania a hodnotenie jeho práce tak bolo objektívne.

Dakujeme vopred za zváženie našich argumentov pri zamýšľanej reorganizácii Botanickej záhrady, pracoviska v Blatnici. Veríme, že vzájomnou diskusiou vedenia UK s pracovníkmi BZB sa podarí toto pracovisko zachovať, resp. zefektívniť jeho činnosť tak, aby bol na jednej strane zachovaný jeho doterajší charakter a súčasne aby bolo pracovisko aj naďalej pre Univerzitu Komenského prínosom. Potenciálny prínos pracoviska pre Univerzitu Komenského vidíme napr. v možnosti participovať na LIFE projektoch, príp. na iných eurofondových projektoch pri mimobratislavských výzvach; pri nadväzovaní spolupráce Univerzity Komenského so Štátnou

ochranou prírody SR a Slovenskou akadémiou vied, s ktorými majú pracovníci BZB dobré osobné kontakty; vo využití praktických skúseností pracovníkov BZB pri príprave skrípt, ako aj pri vedení exkurzií a špeciálnych online prednášok pre študentov a doktorandov UK rôzneho biologického a ekologického zamerania (vrátane učiteľských kombinácií a Univerzity tretieho veku); pri školení bakalárskych, magisterských, prípadne doktorandských prác študentov rôznych odborov (vrátane využitia polohy BZB ako praktickej základne pri terénnych prácach v regióne Turca a Fatry); pri propagácii Univerzity Komenského v domácich regiónoch (napr. pri prednáškach a vedení exkurzií pracovníkov BZB pre základné a stredné školy); ako aj pri propagácii Univerzity Komenského v zahraničí (cez medzinárodnú spoluprácu BZB s mimoslovenskými pracoviskami) a pod.

S pozdravom

vedenie (Hlavný výbor a revízorky) Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV

RNDr. Milan Valachovič, DrSc. (Botanický ústav, Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, v. v. i., Bratislava), predseda

RNDr. Pavol Mered'a, PhD. (BÚ CBRB SAV, Bratislava), tajomník

Doc. RNDr. Marek Vaculík, PhD. (Katedra fyziológie rastlín PriF UK, Bratislava), podpredseda za fyziológiu rastlín

Doc. Ing. Pavol Eliáš ml., PhD. (Ústav rastlinných a environmentálnych vied FAPZ SPU, Nitra), podpredseda za systematickú botaniku a geobotaniku

RNDr. Mgr. theol. Dominik Roman Letz, PhD. (BÚ CBRB SAV, Bratislava), člen hlavného výboru

RNDr. Jana Májeková, PhD. (BÚ CBRB SAV, Bratislava), členka hlavného výboru

Doc. RNDr. Ingrid Turisová, PhD. (Katedra biológie a ekológie FPV UMB, Banská Bystrica), revízorka

Mgr. Katarína Vantarová, PhD. (BÚ CBRB SAV, Bratislava), revízorka.

Rozdeľovník:

prof. JUDr. Marek Števček, PhD., rektor Univerzity Komenského

doc. JUDr. Jana Duračínská, PhD., prorektorka UK pre majetok a investície

RNDr. Zuzana Kovačičová, PhD., prorektorka UK pre vzdelávanie a sociálne veci

prof. RNDr. Jozef Masarik, DrSc., prorektor UK pre vedu, doktorandské štúdium a projektovú činnosť

doc. PhDr. Radomír Masaryk, PhD., prorektor UK pre vonkajšie vzťahy

prof. MUDr. Viera Štvrtinová, PhD., prorektorka UK pre kvalitu

Ing. Ingrid Kútina Želonková, PhD., kvestorka UK

Na vedomie:

RNDr. Jaroslav Bella, riaditeľ Botanickej záhrady UK

RNDr. Dana Bernátová, CSc., vedúca Botanickej záhrady UK, pracovisko v Blatnici

Dodatok Hlavného výboru SBS k záležitosti

Na základe nového Organizačného poriadku Botanickej záhrady Univerzity Komenského v Bratislave zo dňa 25. 2. 2022 Vedenie UK ku dňu 31. 3. 2022 zrušilo dovtedajšiu organizačnú štruktúru BZ UK a s platnosťou od 1. 4. 2022 vytvorilo novú, v rámci ktorej už pracovisko v Blatnici nefiguruje (<https://uniba.sk/o-univerzite/fakulty-a-dalsie-sucasti/botanicka-zahrada-uk/organizacny-poriadok-botanickej-zahrady-uk/>). Po tom, čo k 31. 3. 2022 museli bez náhrady novými vedeckými pracovníkmi ukončiť pracovný pomer RNDr. Dana Bernátová, CSc., RNDr. Ján Kliment, CSc. a Ing. Ján Obuch, PhD., dostali zvyšní dvaja vedeckí pracovníci BZ v Blatnici (Mgr. Peter Kučera, PhD. a Ing. Ján Topercer, CSc.) od Vedenia UK k 31. 3. 2022 výpoveď z dôvodu ich nadbytočnosti. K danému dňu tak zostali v bývalej BZ v Blatnici pracovať len 2 technickí pracovníci na kratší pracovný čas a pracovisko následne prišlo o desaťročia budovanú, veľmi cennú herbárovú zbierku rastlín (cca 10 000 položiek) registrovanú v medzinárodnej databáze pod skratkou BBZ. Zvyšky pracoviska mali byť priradené do správy Dekanátu PriF UK, ktorého ďalšie zámery s ním sú nejasné. Týmito krokmi bola zlikvidovaná vedecká činnosť pracoviska v Blatnici.